

Q&A campagne geweld in huiselijke kring

1. Hoe vaak komt huiselijk geweld, partnermishandeling, kindermishandeling en ouderenmishandeling voor in Nederland?

Bijna 1,3 miljoen Nederlanders van 16 jaar en ouder zijn in één jaar tijd slachtoffer geweest van huiselijk geweld, blijkt uit de Prevalentiemonitor 2022 van het CBS¹. Ruim 850 duizend mensen maakten het structureel mee: (bijna) dagelijks, wekelijks of maandelijks. **Bijna een derde van de slachtoffers geeft aan dat de partner dit deed**, waarmee partnergeweld de meest voorkomende vorm van huiselijk geweld in Nederland is. **In 2022 gaf 22 procent aan dat zij in de kinderjaren, dat wil zeggen voor de leeftijd van 12 jaar, slachtoffer zijn geweest van een of meerdere vormen van huiselijk geweld**. Onderzoek onder professionals wees in 2017 al uit dat naar schatting **tussen de 90.000 en 127.000 kinderen dat jaar te maken kregen met ernstige of structurele mishandeling, wat neerkomt op 3% van alle kinderen in de leeftijd tot 18 jaar**. Dit betreft een ondergrens omdat het hierbij ging om kinderen waarbij professionals mishandeling hebben gesignaleerd.

- De Prevalentiemonitor Huiselijk Geweld en Seksueel Grensoverschrijdend gedrag is na te lezen op de website van het CBS: [Samenvatting - Prevalentiemonitor Huiselijk Geweld en Seksueel Grensoverschrijdend gedrag 2022 | CBS](#)
- Het onderzoek naar de prevalentie van kindermishandeling is na te lezen op de website van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC): [Informantenstudie | WODC Magazine](#)

De exacte omvang van ouderenmishandeling is lastig in te schatten. Het prevalentieonderzoek met cijfers over deze specifieke vorm van mishandeling stamt uit 2018. Daar kwam de schatting uit dat **1 op de 20 (5.5%) van alle thuiswonende ouderen ooit het slachtoffer zijn geworden van een vorm van ouderenmishandeling**. Specifiek voor financiële misbruik rapporteert het onderzoek een prevalentie van 3.0% van alle ouderen die ooit slachtoffer zijn geworden van ouderenmishandeling. Maar het toenemend aantal 65-plussers dwingt ons te realiseren dat de risico's op ouderenmishandeling toenemen en we hier blijvend aandacht voor moeten hebben.

- Het prevalentieonderzoek naar ouderenmishandeling is na te lezen op de website www.huiselijkgeweld.nl: [Regioplan - Aard en omvang ouderenmishandeling | Publicatie | Huiselijk Geweld](#)

Voor meer achtergrondinformatie en cijfers over huiselijk geweld zijn ook deze bronnen te raadplegen:

- [Huiselijk geweld en kindermishandeling | De Staat van Volksgezondheid en Zorg](#)
- [Huiselijk geweld: aard geweld, aanvullende informatie, regio \(cbs.nl\)](#)
- [Impactmonitor huiselijk geweld en kindermishandeling](#)
- [Cijfers over huiselijk geweld | Nederlands Jeugdinstituut \(nji.nl\)](#)
- [Huiselijk geweld | Huiselijk Geweld](#) (voor professionals)
- www.ikvermoedhuiselijkgeweld.nl (website campagne)

¹ [Prevalentiemonitor Huiselijk Geweld en Seksueel Grensoverschrijdend gedrag 2022 | CBS](#)

2. Wat is het doel van de campagne?

De campagne 'Een onveilige thuissituatie doorbreken, begint met je zorgen bespreken' wil omstanders die partnermishandeling, kindermishandeling of geweld tegen ouderen in hun omgeving vermoeden, helpen en stimuleren een eerste stap te zetten en in actie te komen. Mensen worden gemotiveerd het gesprek te beginnen met het vermoedelijke slachtoffer. Want een eerste stap, hoe klein ook, kan het begin zijn van een oplossing.

3. Waar bestaat de campagne uit?

De campagne bestaat uit tv-spots, digital-out-of-home, online advertising en een campagnewebsite. Op www.ikvermoedhuiselijkgeweld.nl vinden slachtoffers en omstanders concrete tips en adviezen. Zodat ze weten wat zij kunnen doen bij (een vermoeden van) kindermishandeling, partnermishandeling en ouderenmishandeling.

4. Waarom is de drempel voor mensen zo groot om in actie te komen?

Voor slachtoffers kunnen er verschillende redenen zijn waarom ze liever niet praten over wat er gebeurt: Er kan sprake zijn van schaamte, denken dat het je eigen schuld is. Of je wilt niet toegeven dat het jou overkomt. Maar ook kan het zijn dat de pleger altijd in de buurt is, waardoor er angst is om te praten. Of is iemand bang voor de consequenties als het bekend wordt.

Ook als omstander is het lastig om iets te doen: 'Zie ik het wel goed?', 'Wat als ik het mis heb en ik iemand vals beschuldig?', 'Wat als de pleger hoort dat ik hem/haar beschuldig' zijn voorbeelden van twijfels die omstanders kunnen hebben om in actie te komen. Ook is het soms moeilijk om de signalen van huiselijk geweld te herkennen. En te weten welke actie je dan daadwerkelijk kunt ondernemen. Want huiselijk geweld is meer dan alleen slaan en schelden. Het komt bijvoorbeeld voor dat er psychische druk wordt uitgeoefend, mensen elkaar bedreigen of iemand wordt gestalkt. Voor buitenstaanders is het geweld veelal niet zichtbaar, omdat het zich afspeelt 'achter de voordeur'.

5. Wat zijn voorbeelden van signalen waar je als omstander op kunt letten bij kindermishandeling, partnermishandeling of ouderenmishandeling?

Bij kindermishandeling:

1. **Hoe ziet het kind eruit?** Bijvoorbeeld: Heeft vaak buikpijn, hoofdpijn of valt flauw. Komt aan in gewicht of valt juist af. Ziet er moe uit. Heeft vieze haren of een slecht verzorgd gebit. Heeft blauwe plekken, wonden of littekens.
2. **Hoe gaat het kind om met anderen?** Bijvoorbeeld: Leeft in 'een eigen wereldje'. Wil veel aandacht of is bang om alleen te zijn. Neemt geen vriendjes mee naar huis. Is bang voor bepaalde plekken of mensen. Wil niet aangeraakt worden. Kijkt weg bij oogcontact.
3. **In welke situaties komt het kind terecht?** Bijvoorbeeld: Kan (ineens) niet (meer) meekomen met leeftijdsgenoten. Is vaak te laat op school of zelfs afwezig. Voert taken uit die niet bij de leeftijd passen. Is vaak alleen. Heeft honger, ontbijt niet of neemt geen lunch mee.
4. **Hoe gedraagt het kind zich?** Bijvoorbeeld: Is snel afgeleid. Is overdreven druk of juist overdreven rustig. Gaat vaak tegen de regels of volwassenen in. Is vaak overdreven vroeg of blijft lang rondhangen op school. Zegt negatieve dingen over zichzelf, anderen of de wereld. Plast ineens weer in bed. Steelt of maakt spullen stuk.

Bij partnermishandeling:

1. **Hoe ziet het slachtoffer eruit?** Bijvoorbeeld: Ziet er moe uit of is vaak ziek. Draagt bedekkende kleding (om wonden te verbergen). Verandert plotseling van uiterlijk of kleding. Lijkt vaak onrustig of nerveus.
2. **Hoe gedraagt het slachtoffer zich?** Bijvoorbeeld: Verdedigt de partner. Doet alsof er niks bijzonders aan de hand is. Gedraagt zich opvallend anders als de partner erbij is.
3. **Hoe gaat het slachtoffer om met anderen?** Bijvoorbeeld: Gaat plotseling minder om met vrienden of familie. Ontwijkt vragen over hoe het gaat of geeft onduidelijke antwoorden. Zegt afspraken op het laatste moment af. Kijkt weg bij oogcontact.
4. **In welke situaties komt het slachtoffer terecht?** Bijvoorbeeld: Het is lastig om hem of haar alleen te spreken. Heeft geen verklaring voor verwondingen of kapotte spullen. Heeft geen eigen geld, heeft schulden of heeft de partner nodig bij financiën.

Bij ouderenmishandeling:

1. **Hoe ziet het slachtoffer eruit?** Bijvoorbeeld: Ziet er moe uit of is vaak ziek. Lijkt lusteloos of nerveus.
 2. **Hoe gedraagt het slachtoffer zich?** Bijvoorbeeld: Kan zich slechter dan anders op een taak of gesprek focussen. Doet alsof er niks bijzonders aan de hand is.
 3. **Hoe gaat het slachtoffer om met anderen?** Bijvoorbeeld: is bang voor bepaalde plekken of mensen. Kijkt weg bij oogcontact.
 4. **In welke situaties komt het slachtoffer terecht?** Bijvoorbeeld: heeft onverklaarbare schulden of een huurachterstand. Raakt waardevolle spullen uit huis kwijt. Verandert zijn of haar testament ineens
6. **Wat zijn tips om het gesprek aan te gaan met iemand om wie je je zorgen maakt?**
1. Knoop een gesprek aan over iets luchtigs, zodat de ander zich op zijn gemak voelt.
 2. Stel open vragen over wat je is opgevallen, zodat de ander kan vertellen.
 3. Oordelen helpt niet, mensen zijn erg loyaal naar hun familie en vrienden. Probeer daarom niet negatief over hen te praten, ook niet als je zelf boos wordt van wat je hoort. Richt je op de persoon voor je en vraag door.
 4. Blijf kalm als de ander tijdens het gesprek erg emotioneel wordt. Probeer hem of haar dan even af te leiden, bijvoorbeeld met een praktische vraag.
 5. Doe geen beloftes die je niet kunt houden. Hoor je iets dat niet goed is? Beloof dan niet dat je iets geheim houdt, maar vraag of je de ander mag helpen.
 6. Wil je met iemand praten over je zorgen of twijfels? Bel voor advies met Veilig Thuis. Veilig Thuis is 24/7 bereikbaar via 0800 2000.

Op de website www.ikvermoedhuiselijkgeweld.nl vind je meer adviezen en tips over hoe je het gesprek kunt aangaan.

7. **Wat zijn de resultaten van de voorgaande campagne?**
- Na de campagne geven mensen aan dat ze het minder moeilijk vinden om iets te doen met hun zorgen doordat ze beter weten wanneer er sprake is van huiselijk geweld.
 - Aantal websitebezoeken is tijdens de campagne sterk toegenomen. Dat is toe te schrijven aan de online campagne inzet.
 - De campagne werd zeer positief gewaardeerd en als duidelijk en geloofwaardig gezien.